

בשם יי

ספר

הכנת המשכן

פנוח הדעה באו לכאן בפירוש
נאה וצורה כיצדירות לפי ערבן
וכל שיש בו דעה להבין כדורו
השתוכן כאלו נבנה ביפיו
והושב על כן:

פי השורה ושולטת אפר חודק להכל
ומה מהדנק בעפר הנלו חכמים
זוכה שלוש ריבויי וזנבלוהחכס
הסוד ועניו אלועוד רלקטי ולהק
ביום אד טוכ לישראל למנחס סנת
אלה ישיענו ל'פ'ק:

נדנס פה מנטובה

Conlicenza d' Superior

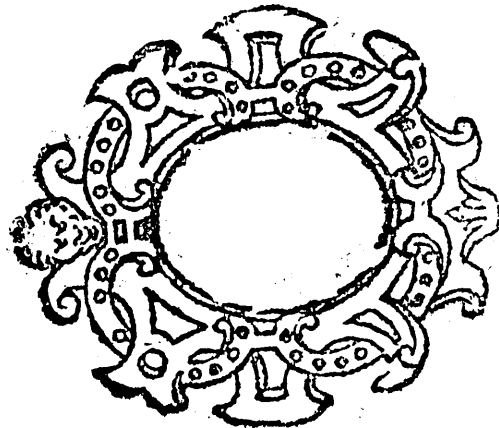
הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשע"א

הקדמה

מאז הסיגנוני עונותי ולא יכלתי לרעות עוד בגן'ה בארץ הזנו כי הסיגנוני
 אחר התלאת והסיגנוני לחוף עניות אז הציקוני מכאובות והסיקוני
 להכות ארץ חזקה לולי אל נחמות הופיע שמש הנחה לאנחה ויקי לי למושיע בהסיע
 מנפשי הנזעה רוח סועה לפי שעה בהשתעשעה בכל הכרוס שה'ן להם צדור במלאכת
 מחשבת שצן דבר מעניני ארץ הקדושה כאשר כנר קדמתי כראשונה לצדור נורת
 הבית ותכונתי בחבורה קדומה וקריש'א שהיתה בק'ק וירונה יע'א • כודע בשערוס
 שעה • סנית נתישקתי שתי פעמים בהרפסת סרדיוחוס הצדיקים ועוד בה שליטה
 בטעמתי לצור צורה בתוך נורת ארץ ישראל אשר נתכנה זה כמה שנים בק'ק
 האסטרדאס יע'א ואני ישראלתי אף עשיתיו מהודר ונאה בכמה ציורים
 ששם בגוונים סלני •

והאחרון הכביר זה הרביעי הוא פרט וכלל תכנית המשכן ותכנית כל כליו ובגדי
 הקונה באר היטב עם השם וכריית'א דמלאכת המשכן וכמו כן יובאו דברי
 כמה מפרשים וספרותהם הכל כאשר לכל מפורסם בכתב ובציור כי על כן קראתיו
חכמת המשכן כי לא בחכמתי הבינותיו כי אם עם חכמוני זל ולא
 הוספתו בני משלי כי אם קצת תיקון צורות על פני כל שטח המלאכה וגם כי היא
 מילת'א דנפיש בטרחא וזוטר בסעור'א אל נא תתי חכמת המשכן כזויה כי
 מוכטמני סיהיה לכל מתחיל בחכמה אשר כערכי לני לעזר ולני
 למועיל להסכיל ולהבין דבר על מתכונתני •

ואני אמרתי בחפטי כמה מעלות זוכות והזכות חבות רבות אשר עליו ועל נפשי אל
 כבוד הגבור המעולה ורח'אקים ושר כבוד ר' יוסף יצ'ו בן המנוח האוסר
 כ'ער דוד גאון זל'א מיחדי סגולת קהלת קדש לנו רבי יע'א ולא דעתו כמה אוכל
 לשלם תורות על כל החסדיו כי אם להעלות זכרו לטובה בפועל השלם
 הלוה'הנפיה לשמו כי כן בקרה בה'מ בשם גאון עוננו ואחילה לא גאנות
 לשם יוסיעה בקרה ואינו עליו לברכנו ברע רב למורי ס'
 חכמים וגאונים וכימינו וכימינו הוסע יהודה
 ניורג'א יפכון לבטח אכ'ר'ד

אגרת מלאכת המשכן וכל כליו ובגדיו כהונה ומעשיהם

הארון והשולחן ולחם הפנים והמנורה והיריעות והקרשים:
והברוחים והאדנים ופרוכת והמזבח והקלעים והעמודים האפור:
והחישן המעיל וציץ ופצנפת כהונת מכנסים ואבנט:

ועשו ארון עצי סיטים בתרא פ' ארף יד ארון עשה מטה אמתים וחצי ארכו ואלמ
נחצי רחבו ואלמה נחצי קומתו באמה של ששה טפחים והלוחות ארכן ששה ורחבן
ששה ועוביין שלשה מונחות כנגד ארכו של ארון כמה לוחות אוכלות בארון יב טפחים
נשתיירו סג' טפחים נא מהם טפח חציו לכותל זה וחציו לכותל זה נשתיירו סג' טפחים שבה
סת מונה בנאמר אין בארון רק שני לוחות האדנים אשר הניח סג' מטה מאי הין בארון רק
מיעוט אשר מיעוט ואין מיעוט אשר מיעוט אלה לרבות סת שמונת בארון כרנסת ארון
לארכו נא ופרנס ארון לרחבו כמה לוחות אוכלות ששה טפחים נשתיירו סג' טפחים נא
מהן טפח חציו לכותל זה וחציו לכותל זה נשתיירו סג' טפחים שלא יהא סת נכנס
וינא בשה דחוק רבדו ר' מאיר ר' יהודה אומר באמה בת חמשה אפחים והלוחות ארכן
ששה ורחבן ששה ועוביין שלשה מונחות בארכו של ארון כמה לוחות אוכלות בארון
יב טפחים נשתייר סג' טפחים אכבע לכותל זה ואכבע לכותל זה פרנסת ארון לארכו
נא ופרנס ארון לרחבו כמה לוחות אוננות בארון יב טפחים נשתייר סג' טפחים נא מהן
חצי טפח אכבע ומחצה לכותל זה ואכבע ומחצה לכותל זה נשתייר סג' טפח סג' עמודים
עמודין סג' אפסריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון עמודיו עשה כסף וגו' וחרגו
ששה רגו כו פלמתיס דורון לאקי ישראל מונח בדרו שנאמ' ואת כלי הזה אשר הטיבו לו אחס
תטיבו בארגו מצדו ושלחתם אותן והלך ועליו סת מונח סג' לקוח את ספר תורה הזה
ונשמתם אותו מצד ארון כקית ה מצד הוא מונח ולא בתוכו ומה לני מקיים הין בארון רק
לרבות סג' לוחות סג' אפסריון סג' אפסריון סג' אפסריון סג' אפסריון סג' אפסריון סג' אפסריון
לעובי הכותלים סג' מנחון נאמר אמתים וחצי ארכו סג' אפסריון סת מונח ארכו לרחבו של
ארון פרנסת ארון לאורכו כלנו מלמח כל חללו לארכו ופרנסת ארכו מרתני כרי שלא יהא
סת נכנס וינא כרוחק כלנו לא היה צריך להניח לארכו כל כך לא בטביל סת המונח ארכו
לרוחב הארון שלא יהא נכנס וינא כרוחק מונחות לאורכו של ארון מושגות על רחבו
ולא על ארונו אכבע לכותל זה שהאחר אכבעות ולמחן רגרים אכבע ומחצה באכבע
קצנה קאמר שהטפח ר' כגדל והכאכבע וסג' בקטנה: סג' עמודים עמודים כ' עמודים כסף
במין עמודים סת שוכנים לארכו וה' לוחות כוניהן סג' עמודיו עשה כסף מונח' סג' כדב
של ארון ועליו סת מונח כגמ' מפרס מעיק' דף הזה גפיק מיניה ויתוב עליה סת
וכגמ' ור' מאיר האי מצד ה' ה' מאי עביר ליה לעולם כגוה מן הקד:

א ולרבו מאיר עמודים היכו קיימי סג' אפסריון נאמר לרעת ר' מאיר שהאמ' בת ששה טפחים
נשתייר בארון מקום שהיה בו מונח הסת שלמטה ארכו של סת לרוחב
הארון וסני עמודים כסף היו מאן לארון וכך פירשנו בגמרא: התושבות ג' קטן א' ע' ס' ס'

עצת מצבת המשכן

דיווח הדבס לר' מאיר בכל האורך לכר מכונן ס'ת ותורנו פשטע היה לו שהיו מונחים
בזר ראש הארון סאת מונח ורשו פירש ול'ר מאיר עמודי היבא קיימי כיון רמנדיך
טפח מכאן נשפח מבין פרוחב הארון שלא והא ס'ת נכנס ויוצא בדוחק הצמודים היבא
מנחי קלא ומעטות החלל עכל אפשר לומר שרעתו כפעלי התוספתות ואפשר לומר
סדעת רשו שהעמודים היו ארוכים יותר משנים עשר טפחים ואם כן היבא מנחי
ועובי כותלי הארון חצי טפח :

ולרבי יהודה שהאמה בת חמש לא נשתייר מקום בארון לס'ת בארבו כלל
וכרחו לא נשתייר כי אם טפח סבו עמודים עומדין לאורך הארון
והא' מונח על הארבו פסגתים וקדם פסגתו הפלסתיים הארבו דשא הוא
בפיק מניה ויתוב עליה ס'ת ועובי הכותלים חצבע אחת שהוא רביע טפח ואף
למאן דברים חצבע ומחצה פירושו מהחצבע הקטנה סו' מהם טפח וא'ב הוא רביע טפח
לרברוי הכלי הרמב"ם פרק ד' מהלכות בית הכסדרה אכן היתה בקדם הקדשים במערב
שעליה היה הארון מונח ולפניו נמצת המן ומטה אהרן.

ב ר' ש' פירש תרומה שלם ארונות עשה בגלגל שנים של זהב ואל' עץ ר' יכותלים
ושלם לכל אופתוחים למעלה נתן של עץ בתוך של זהב ושל זהב בתוך
של עץ וזה שפתו העליונה כזהב וזוטה מכות ומחון: זר זהב פסיב כמין
כתר מוקף לנו סביב למעלה משפתו שעשה הארון החינון גבוה מן הפנימי עד שעלה
מחול עובי הכסדרת ולמעלה הימנו מסהו וכשהכסדרת סוכב על עובי הכותלים עולה
הז' למעלה מכל עובי הכסדרת כל שהוא יהוא סימן לכסדר תורה וכזוית העליונות
פמוד לכסדרת היו נוצנין סני טבעות זהב מכאן וכ' מכאן לרחב של ארון והבדים
נתונין בהם וסדכו של ארון ופסיק בין הדברים אחרים וחצי נין כר לכר סהיו סני בני
אדם הגושן את הארון מהלכת ביניהם וכן אפשר במנחת פרק סתי הלחס.

והרמב"ם בפירושו תורה חילק על ר' ש' ואמר שהטבעות היו בזוית התחתונות למטה
ממש סמוכים למעט הארון כי הוא דרך כבוד סהיה הארון נשא וגבוה למעלה
על כתפות הכהנים ועוד טעם אחר שחם הטבעות למעלה יהיה הסוכר יותר במאור.
ג ור' חצבע פירש שסיונה טבעות היו בחרון ר' למעלה לבני ור' למטה לסאת חנות
בהם ורשו ירמ' בן חולק' יעליו ומין דבריו נכונים כלל.

במנחת האסן סנו חרבעה טבעות ק' זהב היו קבועות כג' סתים בזכונו וסתים
בדרומו סתים היו בתנים הברוס ולא היו זזים אס' לעולם וכו' מזה הלסן קסמע שלא
כדברי הר' חצבע ספי' ח' טבעות היו בחרון

הכסדרת אמתים וחצי ארכו ומה וחס' רחבו עשוי במין דף יסווי על הארון וא'ל
סהיה עכו טפח ארכו בסורך הארון ורחבו ברחב הארון מונח על עובי
הכותלים חצבעתו והיה כללו זהב טהור :

ועשית סנים כרובים זהב מקשה תעשה חותם אסני קנות הכסדרת כרובים דמות
פרנוף תינוק מן הכסדרת זעמו הכרובים ס' את תעשה בפני עמס ותחלים אחר כך
לכסדרת כתלים לאל זהב הדכה בתחת עשית הכסדרת והכה בפטים וכקורנס
באמצע ורמ' כולק' למעלה ונייר הכרובים כבליתת קנותי' והיו הכרובים
פנרפי

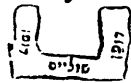
צדדי כנפים למעלה שלא תעשה כנפיהם שוככים לא פרושים ונבוקים למעלה אצל
ראשיהם שיהא עשרה טפחים בכלל שבין הכנפים לכפורת כראיתם בסנהד ופניהם חיש
לאחיו נראה מכאן שהנפין פניהם חיש א אחיו זה לנפון וזה לדרוס וה גפיים כן הם
מונפון לדרוס שנאמר שוככים כנפיהם על הכפור אבל בבית עולמים ננפון של מה היו
פניהם לבית כמו שנאמר בדברי יומים ופניהם לבית שהיו פניהם בגד פני הכתן
הנכנס לפנים כך פירש רד"ק במלכים בירושלמי דסקלים פרק ג' אמר רבי יוחנן באמה
בת ששה טפחים היה הארון עשוי רבי מאיר היא וכו' דעתיה דר' מאיר ארכו של ארון
ט' טפחים שנאמר המתים וחי ארכו אמתא שתא ואמתא שתא ופלגא אמתא תלתא
ור' לוחות היו כו' שלמים וכ' סבורים פני' אשר שבת ושמתם בארון הלוחות כל א'
ואחת ארכן ששה טפחים ורחנן ששה תן ארכן של לוחות לארכו של ארון נסתיר שס
ג' טפחים תן מנהם חצי טפח לכל כותל בשתייר ב' טפחים לסתי ורחבו של ארון ט' טפחים
שנא' אמה וחי ורחבו אמתא שית ופלגות אמתא תלתא ור' לוחות היו כו' שלמים וכ'
סבורים תן רחבן של לוחות לרחבו של ארון נסתיר ג' טפחים חצי טפח מכאן וחי טפח
מכאן לבני' נשתי' לשש מקום שסת מונח בתוכו ירוש' לקים אמר באמה בת הטפחים
היה הארון עשוי ר' יהונתן היא דעתיה דר' יהונתן ארכו של ארון יב טפחים ונחמה ור'
לוחות היו כו' שלמי' וכו' כר' עילי' תן ארכן של לוחות לארכו של ארון נסתיר שס חצי
טפח חצבע ונחמה לכתלים מכאן נחצבע ונחמה לכתלים מכאן ורחבו של ארון ג' טפחים
נחמה תן רחבו לרחבו של ארון בשחזור שס טפח ונחמה תן מנהם חצבע ונחמה לכל
כו' נל נסתיר חצי טפח מכאן וחי טפח מכאן לשלש מקום שספר תורה מונח

עור שס בירושלמי כיון היו הלוחות בתוכים הנניח בן אחי רבי יהושע חומר חמשה
על לוח זה ונחמה על לוח זה ורבנן אמרו עשרה על לוח זה ועשרה על לוח זה
שנאמר חסר וזה איתכם לעשות עשרת הבריים ר' שמעון בן יוסי אומר עשרים על לוח
זה ועשרים על לוח זה שני' וכתבם על שני' לוחות חכמים מזה ומזה הם כתובים
קארון לרעת ראב"ע היה לו ר' רגלים והרד"ם היו בטבעות שאצל הרגלים וגם למעלה
היה לירון ר' טבעות לבני' ות' מכין חולק עליו בזה שאמר שהיה לו רגלים
אבל מורה לו שהטבעות היו למטה ששלו' וקארון היה נישא למעלה מכתפי
הנשואים אותו לכתוב

לחם הפנים אשור לבא חזן כדאריון בעונות כל המנחה אשר תקריבו וגו'
לרבנות לחם הפנים לחימוץ לאזהרה שלא יחמיץ

עונות פרק שתי' הלחם מתני' לחם הפנים נילוטות אחת אחת ונאפות שתים שתים
וכרפוס היה עני' אותן וכשהוא רורן נותנן לרפוס כדי שלא יתקלקלו בגמ'
ג' רפוסין הם נז' זנה לרפוס ועדין הוא כנק וכחין רפוס היה לפ' בתנור וכשהוא רודה
נז' זנה כרפוס כדי שלא תתקלקל' ולהדרה לרפוס קמא כיון דאפי' לה נפחא
רש' פירש ונתקן הכנף בתוך הרפוס משמע סוכר סג' רפוס מחזן ללחם ויהי נשפנת
אמרן ח' חשד לכיר ח' הרפוס בתוך הלחם חו' הלחם הוא בפנים ונתוך הסכרא
נרא' זשקלחם בתוך הרפוס אבל מרא' זכ' ובהדרח לרפוס קמא ואסיב כיון דאפי'
לנפחא משמע שהלחם חזן לרפוס שאם היה הלחם בתוך הרפוס היכי נפחא
קרקום

אגרת מלאכת המשכן

הרפסם הן קצרותיו של שלחן תו' אתמר לחם הפנים ביצר עושיין אותו ר' חנינא אמר
 במין תיבה פירושה ר' יוחנן אמר במין ספינה דוקדת . פירשיו במין תיבה שניטל
 כיוסיה ושתי דפנותיה זו כנגד זו כך הלחם היה לו שני דפנות וסוליים
 ורחבים כזה במין ספינה דוקדת ואין לה סוליים אלא מלמעלה רחבה
 מלמטה כלה והולכת עד כארבע ושני ראשיה חדין . ונבמר

תניא במין דאמר במין ספינה דוקדת . מתני' לחם הפנים ארכו עשרה טפחים
 ורחבו חמשה טפחים וקרנותיו שבע ארבעות וכו' השלחן ארכו עשרה ורחבו חמשה לחם
 הפנים ארבע עשרה ורחבה חמש נתן ארכו כנגד רכבו של שלחן וכו' ונכנס טפחים ומחצה
 מכאן טפחים ומחצה מכאן נמצא ארכו מאלא רחבו של שלחן דבריר יהוד' ר' מאיר אומר
 השלחן ארכו רב טפחים ורחבו ששה לחם הפנים ארכו עשר ורחבו חמש נתן ארכו כנגד
 רחבו של שלחן כו' של טפחים מכאן וטפחים מכאן וטפחים ריוח באמצע כדו סיקא
 הדוח מנשכת כהם וכו' וארבע סניפין של זהב היו שם מפונלן מראשיהן פניו סומכים
 בהם כל שדר זה ושנים לשר זה ועשרים ושמונה קנים בחצי קנה חלול ארבע עשר לשרר
 זה וארבעה עשר לשרר זה . פירשיו קרנותיו שהיה ערובן בנך לכל זוית בראשי
 הרופן בעין קרניו ואורד הקדן שבעה ארבעות והקרנות כסופים בתוך הלחם
 כדאמרינן בגמרא והרמבם פירש קרנותיו כמו דפנותיו ר' גובה לחם הפנים משני
 צדדיו וכן נראה מפירוש הרמבם בתורה שהוא פ' שהרפוס נעשה כזורת הלחם ארכו
 עשר ורחבו חמש וקרנותיו שבע חס לא כדכרי רש' שפירש וקרנותיו שמרביץ
 בנך לכל זוית בעין קרנים .

וכנמרא מוכח שפ' שפ' פנימות קיה ללחם הפנים בכל צד כדו לטקע בהן השלש
 קנים כדו סלא יהיה גבוהות חצי ארבע כו' חס טו' טפחים מן השלחן
 ולמעלה ששה חלות בל חלה כ טפחים ומחצה לרעת ר' יהודה ולרעת ר' מאיר רב
 טפחים למעלה מן השלחן סיה מקרב ופירש' ונפקא מיניה סאם היהנות מריר באיור
 השלחן בגובה זה קיה מקרשו ליפסל בלינה גאעפ שהקנים מסקעים אז אותם כלחם
 מכל מקום מבניהן הלחם מעט כיון דלח הני טפח לח חשיב ליה כך מפורש בגמרא .
 אמר רב העל בת גובה טפח שכן מנינו בלחם הפנים אפ' פירש' שמו לחם הפנים ואין
 פנים פחות מ' טפחים ונכנסים פ' קכל סעה בגמרא בהדרא עוביו טפח .
 בגמרא קערתת אג רפוסין כפתיני חלונזי כין קשתיני אלו סניפין ומקיותא
 אלו הקנים אשר יוסד בהן סמשבין בהן את הלחם .
 חזקת טפחים ומחצה מכאן וטפחים ומחצה מכאן פירשו התוספסו טפח של עובי הלחם
 היה בכלל בכפל זה .

תניא ביצר בכנס מערב שכת ושמן פרש' לקנים ולמחר בתני היום מוסלקן ומאדר
 אחרים בלא קנים ע"ב ולמנאוי שכת נבגש ומכיה ראשה של חלק ומכנים
 קנה תחתיה וחזר ומגביה חלק ומכנים קנה תחתיה פרש' חלק השניה ונתן שלשה
 קנים על התחתונה אחת מבין ואחת מכאן ואחת באמצע וכן על הסנית בין לחם
 לכל זה ארבעה חלות האמצעיות שבכל שדר גריכות ב' קנים תחת כל אחת ואחת הרי
 יב קנה והעליונה ארבע גריכות כולם ב' קנים לפי שאין משאו עליה מיכבדנה על שלמנו
 הימנ

אגרת מלאכת המשכן

ד

היאמנה ע"כ • התחתונה אינה צריכה כל עיקר לפי שמונחת על סהריו של סולחן
 מתניתין • סני סולחנות היו כחולס בפנים על פתח הבית אחד של שיש וא' של זהב על
 של שיש נותנים לחם הפנים בכניסתו ועל של זהב נתיאחזו שמעלין בקדש
 ולא מורידין וא' של זהב בפנים שעליו לחם הפנים חמוד • וד' כקנים נכנסין בקדש
 בידם שני סדרים ושנים בידם שני בזיכין וד' מקדימין לפנייהם שנים לטול שני סדרים
 ושנים לטול שני בזיכין הקנסיין עמדים בצפון ופניהם לדרום והמוניאין עומדין
 בדרום ופניהם לצפון אליו מוסכין ואלו מניחין וטפחו של זה כנגד טפחו של זה שנאמר
 לפני תמיד פרש' חלו מוסכין ועד שלא יבטיחו אליו מן השלחן אליו מניחין • ונאוצנותנהו
 על שלחן של זהב שהיה בחולס הקטירו הבזיכין והחלנות מחלקות לכהנים •
תש פרק א' ח' הממונה חנא סולחן בצפון משוך מן הכותל שני אמות ומחצה ומנורה
 בדרום משוך ען הכותל שני אמות ועמדה מזבחה ממוצע ועמוד באמצע ומשוך
 קמעא כלפי חוץ •

ועשית סולחן עצי שטים אמתים חרכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו פירש' גובה
 רגליו עש ענכי הסולחן ועשית אותו זהב טהור ועשית לו זר זבב סכיב פירש'
 פימן לכתר מלכות שהסולחן עש ענשר וברולה כמו שאומרים סולחן מלכות וכו' ועשית
 לו מסגרת טופח סכיב פירש' גרנסא ונחלקו בני חול • יש אומרים למעלה היתה סכיב
 לסולחן כמו לבזיכין שבשפת סולחן פריש' • ויש אמרו למטה היתה תקועה מרגל לרגל
 בר' רוחות הסולחן ודף הסולחן סוכב על אותה המסגרת ועשית זר זהב למסגרתו
 פירש' הוא הזר האמור למעלה ופירש' לך כאן שעל המסגרת היתה •
 בגמרא והאיכא מסגרתו כמאן ראמר מסגרתו למטה היתה ולמוח ראמר מסגרתו
 למעלה היתה פרקדרי הוה מפרקדא ופירש' והאיכא מסגרת רגובה טפח
 למטה היתה חרבע דפי רחין טפח קבועים על צדיהן לד' רוחות וביה דף הסולחן
 מונח על אותן דפי כעין כסוי כשרונה נוטלו מסס שלח היה קבוע עליהם • פרקדרי
 מפרקדא בעין פרקדא שלח היתה זקופה כסוה לא משופעת ועבה כלפי מוזן ואין
 הלחם סדורה עליה •

ועשית לו ארבע טבעות זהב ונתת חת הטבעות על ארבע הפאות אשר לארבע רגליו
 פירש' כרגלים תקועות כנגד ראשי המסגרת ומוחן הטבעות יהיו לכתום
 להכנים בהם הגדים לשאת בהם הסולחן •
 ועשית קוורתיו לא הרפוסים הבזיכין וזכפותיו לא הבזיכין סנותינין בהם הלכונה ומסימיו
 הבזיכים על הסולחן כיון הלחם לר' מאיר ולר' יהודה בחללה של הלחם העליון
 בעצמו וקשותיו לא הקנים לפי' השי' וננקיותיו לא כניפין של זהב וכגמרא יש אומ'
 בהפך קשותיו או הסנ פיין סתקסין ומחזיקין הלחם שלא יסכר וננקיותיו אליו הקנים
 פינקים את הלחם שלא יתעכב הרמלס פירס וקשותיו לא הסניפין וננקיותיו אליו
 הקנים והתרגום סתרגס מנקיותיו מכלתיה סונה בדברו האומר מנקיותיו אליו
 מן הסניפין אשר יוסך בהן זהב טהור על הקנים שהיו על הלחם כמו סכך
 וכיוסי הוא אומר נתת על הסולחן לחם כנים שהיו לו פנים רוחים
 לכאן ולכאן • ומנין החלנות היו שנים עשר כאמור בפרשת אמור •

ואשית

אמת מלאה וחסד

חלפית אנתה פתים עשרה חלות ושמת אותם סתים מערכות פדום לא יב חלות תעשה
סתי מערכות כל מערכה טטה חלות

ארכו של סולחן לאורך הבית וכן כל הכלים מאן מהארת והמורה סהגרות הן
לרובת הכת אן הנפק לרובת סהאלס ומראל כדחלק ואומר מרח
ואערט פיו מינחיס ומחלוקת ומתנו פקס פתי הלחש . דף ג' ע"ב רבי סוכר מחת
ועערב היו הכרות מונחיס . ורבי אלעזר כר מעען סוכר פתן ודרום חיתה מונחת .
צורת המנורה הרמלם פרקב מהלכות בית הכהונה ארבע גביעים ושני כפתורים
ושני פרחים היו כקנה המנעיסל המנורה סחאיר ובמנורה ארבעה גביעים
מסוקדים כפתורים ופרחים . ועוד פרח שלישי היה סמוך ליריכה של מנורה סנאמ'
עד יריכה עד פרחי . ופלא רבלום היו לה . ושלמה כפתורים אחרים היו בקנה
המנורה סחאן וזחין שפת הקנים שלמה מר זה ושלמה מר זה וכל קנה וקנה מהם
שלמה גביעים ושני פרחי . ומנחת כל הגביעים עשרים ושנים . והפרחים תשעה
מהפתורים וא' הכל מ' וכל הכרות קבועים בקנים יחלפות הקבועים כשפת הקנים
היונחן מן המנורה כולן צריכה אהרן לעשות . וזה הנה האמני פיו כנגד קדם
הקדשים והוא הנקרא אבן מערבת . וראה סלרעתו מעשה כל הכרות שיש חלא שפוי
כולם נהפכים נגדה ארבעי . והאמני הפך פיו נגד קדם הקדשים וסבתו
סמונחיס כשן ודרום . חבל ליעצ מי סחצי מרח וזעה סונחיס כדעת
ס' אביר וסבתו אמרשים כנגד הנה האמני הקדוקו כחזנו לאסיה לנו
פה לאס כד ונה צלה ער וקם ואצט סנצול נזה אגיד על קס או דבר אחר
סמעידוכן נראה . ורש' לא סוכר הנדה האמני הוא היה נוסח ואשגום
כן למר סתוק רומה בעס יצי לאר נצית ופי סגד פתן ואן הכרה סלח סכרה
פוצת סתיה זקוף כסאר המנורת .

ד הגביעים דמיוס לבוסות סלכסנדיא שיהיה רחב וסוליה קר
ה הכפתורים כמין תפוחים כרותים סקן ארוכה סנב כבינה שסנר ראשיה

כדון

ו קפריס כמין פרחי הנצורים סהס כמין קערה וספתי כפולה לחן .
ז גובה המנורה הוה יח אפדים קרבלים סהס סלסה ספחים ושני ספחים חלק
וספח סגוב גביע כפתור ופריח . רש' כמנחת הפ' כח עיככש כפתור מר אחר של
המנורה ובביע אחר זני ופריח אחר סניס סילס כספח אחר וספח סחלק וספח כפתור
ושני קים ינחיס אצני אחר סילר וסלר סלר ונאסכיס ושלים כנגד גובה המנורה
להינכנס אלה שולים סגנים כמכסעו ל .

ח רש' פייס כולסחן נאסחן ועינין נראה ססוכר סעולים כאלכסון לסחן
כסרית סלחל אלת חססנדיה סה חלם סאצגס כן לסחן כמסחן ועילין
ככו וספח חלק וספח כפתור וכ' קים ינחיס אצני אחר סילר וסלר סילר וכסחן
ועילין כנגד גובה המנורה וספח כפתור וספחים סלקנס סניס ספחים כגביעים
כפתור ופריח . וסחן קינה לסר סאצרה וכה נ' סעלות סעליה סהן ועמיר ומאיכ את
כברות וסעיה עליה כלי סעיה ועל קדים ומתצתיה כספח סהס .

כברות

אמרה של אבות המעשה

המנוחות ממשון להרשם לזאת הבית לרצת הרשום והשאל האומר מורה
אמערב היו מעשים

במעשה מחלוקת דבי גרבי מעשה בן אלעזר דף ז' ח' צ"ב
ברין תמיד נשחט תניה מערב ער בקר תן כה מרתה דתהא דללקת
והולכת מערב בקר גרבי תן לה מרתה חצי לנג בלגד דרין לך
ליל סרוו שלפאה לך גה בסגור

אלת המסכן את עשה עשר חריצות עם מסור תוך היריעה האפת כ"ס אמות וכחש
ד בנינה חזר בנחמה בחשבון היו חרבעים על המונה נכסחים
יקבי המסכן חרבו מאחרים למערב שלמים חמות וצדקה עשרים קרשים לפחת בגב
ותימנה וכן לבסוף יכל קרש חמה וסני הרובלשים ארצה הזמן מעשה לרהוס עשר
אלמות פנחמד (לידנד המסכן ימה ונוסר בתן היריעה חרבן לרמבו על מסכן עשר
אלמות חרבעיות לבג סלל רחב המסכן גאמה מבין נאמה מסכן לגמני דאש הקרשים
שעובין אמה בשתייהנו אמת פמונה לבגו אסמונה לרהוס מבמות קומת הקרשים
אסנהן עשר בנחמו שתי אמות נגולת

מרחב היריעות ארבעים אמה שלמים מהן לבג סלל המסכן לרהוס נאמה לענפי האבי
הקרשים למערב אמה לבנות ענפי העמודים שבמזרחם של החקרשים במחפה
אלה העמודים שהמסך פרוס וחלוי בוויין סכהן במין זילון אסתיהו פמונה חמות
לחלונין על החוריה המסכן שכתובות האמות הנתונות מנגולת האקר מנחמי
כב רותה דהנות אלל כמסת סכת חין היריעות מכמות חת עמורק המורה נש חמות
תלויות אחורי המסכן אהכתוב משיענו ונתת את הפתכת תחת הקרשים ונאם
קדבריה הכרית ברצות פרעית מנחה מן הקרשים ולמערב אמה יאלו היריעות האו
לבג היריעות המתחנות על תכלת נחדמין כולל הם הנקראים מסכן

ויריעות צוים הם הנקראים יריעות האהל

ועורות תחם ואלים מאורחים הם הנקראים מכסה לאהל
בבית פרק הזורק פרי אורביו לפותיא דמסכן במה דגית כ' ח' ד' עשר לאיברא פשא
להות טעע להאי גיסא ותטע להאי גיסא לרהורה דאמר קרשים למשה
עובין אמה ומלמעלן כללן והולכין ער באבצ עכלא אמה דאכנים לרהחמיה דאמר
וכסם סלמין עובין אמה בד מלמעלן עובין אמה מגליא נמי אמה דקרשים יסרי
עניתיהו לאורבה דמסכן כמה היא ארבעין דל תלתין לאיברא פשא להו עשר לר'
והורה מכסה אמה דאכנים לרהחמיה מגליא אמה דאכנים בל גניין סל ירענו חנואר
נאם ויריעות צוים היו לאהל על המסכן עשתי עשרי יריעות אורך היריעה שלשים
באמה ורחב ארבע באמה וכתבת חמש היריעות לכה ואת עם היריעות לכה יאלו
של נונה של ערים מיו פורסין על היריעות התחתונות נאם ספני ארבע עזארכצים על
שלמים סכסכותן ארבע לרחב המסכן כמו הראשונות נמאלו אלן צוהבות אמה מכין
דאמה מכין לכמות אחת מסתי האמות שנסאלו מגולות מן הקרשים והאמה

שתחתונה של קרם סוף היריעות מכסה אותו היא האמה שתחונה
בנקב הארון גבי סהארכים גניהן אמה

ג

אגרת פלאכה רבשכין

מכאן והן הן הירדות ואלות הירדות מונים בארנים שהיו חלולים והארנים גבהן אמה
יושבין רבשכין מ' זה אצל זה וירדות הקרם הגבנות כחלל הארנים חרונות מטלם
דומותיהן רחב הארץ בעובי ספת הארץ סיכום הקרם את כל ראשי הארץ סלם לא
בן גמול רוח בין קרם לקרם בעובי ספת פני הארנים וזהו סבאמר ויהיו תנאים
מלמטה שיחזיק את גדי הירדות כדי שיתחברו הקרמים זה אצל זה ו
זה לסוף רשי' בממלארף צ"ח בהזורה והקרמים חרונים למטה באמצע חצי אמה רחב
בגובה אמה ונשארו חצי אמה לכאן וחצי לכאן והן שתי ירדות לקרם האומה מן הירדות
מבאן ומשני צדדיהן לרכוב על עובי דופני הארץ בסגן עץ שתי ירדות בסני הארנים כדי
סיהו הקרם' תכונות ומסלכות חשה א' המצתה ולח' יהיה עובי הארץ מפסיק ביניהם
ולסוף המענה במסנת המסכן מאמע כפי' ספירם כפרשה וזה לסוף וחזר הקרם למטה
רביע מכאן ורביע מכאן והארץ חניו באמצע ועשה שתי ירדות כמין שני מאוקים
מכניסין לתוך סני חרתי' ולסוף חזר למטה רביע מכאן חין פירושם שארץ לארץ כו' אם
הארץ כמסין שמשאר רביע רחבו עכין ורביע רחבו מכאן וכו' צ"ח בארץ חצי רוחב
הקרם באמצע דחיינו ג' רביעי אמה וסירו' זה מוכרח מלפניו ה' ע"גה סנייה סאמר זה
זה לסוף ויהיה חרץ הקרם מלמעלה אצבע מכאן ואצבע מכאן ונותן לתוך טבעת זהב
סאי אפסר לומר שארץ לארץ עובי אצבע רחם כן לא יהיו תמים מלמעלה וא"ך היה
פונתו לתוך הטבעת אם הוא חרץ ומסלך לארץ לא ירחי פירושו חרץ הקרם למעלה
באופן שמשאר אצבע מכאן ואצבע מכאן להכניס באצבע לתוך הטבעת וזה מוכרח
לרעת הרמז לא היה מעורר קצוב לחרץ שבאמצע הקרם לא פשו שיעור עובי ספת
הארץ ופירוש הבריותא סתיה חרץ רביע ארצו מפסן לכסות ספת הארץ ורביע ארצו
מכאן לכסות ספת הארץ באמצע הקרם חים חרץ חניו של כל הארץ שבארתו הקרם
לבנות ספת כ' ארני' זלרברניו יתנו ד' ספתי הארץ סנוים בכל צדדין אצל לפירו' רשי' הוא
ספת הארץ שבאמצע הקרם ברוחב רביע הקרם שהוא כ' ספתי אגודל וספתי הארץ
עין דבר מופשט לפי שיעור הארץ של היר' אג' צדדיו ועובי ספתי הארץ לא צתפיהם בתוך
פלי רכתי המסכן ימה תעשה סלם קרמים חרי' תשע חמות וכ' קרמים למקצעות אחר
למקצעות פסות מערבית וא' המקצעות דרומית מערבית כל ח' קרמים בסדר
א' לא סאלו חסתי חינו כולן כחלל המסכן סי' אס חצי אמה חזו וחצי אמה חזו גראת נאלל
להשלים רחבו לעשר והאמה חזו והאמה חזו כאלת כצנר עובי הקרמים הנפונים
והקרמים סיהם המקצעות מכאן פנה ויהיו תנאים מלמטה סלא וספתי עובי ספת
הארץ לכרמיקס זה חזו כמו שאמרנו סיהו צדדי הירדות חרונים אש"ס נירתי' עלכל
רשי' ומכאן לא הבריות סיהו חרונים הירדות צדדיהן כי אס חרונים' בין קרם לקרם
אכל אג' צדדיהן לא יסו חכרם וכלה ס' רשי' וקרם המקצעות פנסרר המערב בהברת
צ' לסיהו חרץ לרחבו בעובי כצנר חרץ סל ער קרם הנפוני והדרומי כדי פלס יפירוד
הארנים ביניהם א' כ' גס כצנרס יס לזו סתיו חרונים צ' רחם כדי פלא יהיה פוס סנוי בת
קרם לקרם זה חזו חזו סצריך לומר לתוך כלסוף רשי' וירדות יהיו תמים על ראשו
פסכעת האחת כל קרם וקרם חזו חרץ מלמעלה ברחבו כ' חרונים כ' צדדיו כדי עוני
פכעת ומכאן פכעת אמת אכל לא ידעתי אס לא הטבעות היו קבועי' און מוטלטים

אגרת מלאכת הבישול

למטה הן כ' צרכים כענין זה אבל האמנעו היה הולך מרוח מזרח עד רוח מערב והיו
מן הקנה אל הקנה ולא היה מקיף כל שלש רוחות.

וכמסתמך מסכן משמע ברבוי התוספתא וזה לשונו **הברחים ארכין שלשים אמה**
כנגד כ' קרשים. ואמנעו ארכו שבעים אמה כנגד שבעים אמה שמסקיע
באמצע הקרשים לזשון ולמערכ ולרום מן הקנה אל הקנה. עד כיון לשון המסתמך.

ובתרגום חתן בן עזיאל. ונדרח מזיעה כנגד לנחיה משלבים מן סייפי לסייפי מן
אילבא דנצוב אברהם בכארמ דשבע וכד עברו ישראל ית ימא קטעו
עלאכיא ית אילבא ועל קמה לימח ובהה ספי על אנפי מיה והנה מלאכא מכיח דין הוא
אילבא דנצוב אברהם בבירא דשבע ונצלי תמן בשום מערא דיי. ונסכנה בני ישראל
ועברו מניה נדרח מזיעה אורכיה סבעין חשין ופריסין מתעבת ביה דבר הונו
מקחין ית מסכנא מיה מסגלגל היא כעכנא חוזר חוזר על מלגיו ללנחיה מסכנא וכד הוה
מתערק הוא פשיט די כחוטר אעכ'ו.

ועסית. פרכת תכלת וארגמן. ונתת אותה על ארבעה עמ די פשים. הפרוכת
ארכה עשר אמות לרוחב המסכן וידמה עשר פגהן של קרשים פרוסה
כסלישית של מסכן שהיה ממנה ולפנים עשר אמות וממנה ולחץ עשרים אמה.

מעלא בית קרסי הקרשים עשר על עשר שנאמר ונתת את הפרוכת תחת הקרשים
המזבירים את שתי הזבירות של ירענת המסכן רחב המזבירות עשרים אמה וכספורסה
על קנה מן הפתח ולמערכ כלתה נשני שלישי המסכן והמזבירות הכני כסתה שלישו של
המסכן והמזבירות הלנו לאחוריו לכמות את הקרשים. ונתת אותה על ארבעה עמודי
שטים מזופים זהב וזיהם זהב על ארבעה אדני כסף. ר' עמודים תקועים בתוך חרני
כסף ואונקלוות קבועין בהן עקומים למעלה להגטיב עליהם בלונם סראם הפרוכת
כרוך בה. והאונקליות הן גנוין שהרי כמין וויץ עשויות.

ועסית מסך לפתח האהל הוא נילון מרתו כשרת הפרוכת עשר אמות על אמות ז' א'
הפרס צינאם אלא שהפרוכת היה מעשה חושב יעשה אותה כרובים שהיה
אריגה על שתי קצרות והצורות שמעני עבריה אינן דומין זה לזה ארו מזר זה ונסר
מזר זה לרשו ודמכס כתב פ'ח מכלי המקדש כל מקום שנאמר בתורה
מעשה רוקם הוא שתיהן הצורה הנעשת כאריג נראח כנר אחד בלבד ומעשה מאכב
א' הוא ש' צינאם הצורה נראית א' צני נרדים שני א' ואחוריה כל מקום שנאמר בתורה שם און
שם מסור צריך להיות החוט כפול ששה ומקום שנאמר בר אס היה חוט אחד לברו כסר
וצורה מן המזבירות ל' עסות כפול ששה ומקום שנאמר מסור לבר צריך להיות חוט כפול
שמונה הרמכס שם הארגמן הוא המזר הנבוע ארום. ותולעת הוא המזר הנבוע
בתולעת. והראבד משיג ואמר. ארגמן צמר הנבוע בצבע ששמו ארגמן.

סוף פרק מ' מעשה רוקם פרנוף אחד. מעשה חושב שני פרנופים:
דפקלס ר' יורא נר נחמיה חד אמר מעשה רוקם ארו מכאן וחלק מכאן
מעשה חושב ארו מכאן וארו מכאן. וחרובא אמר מעשה רוקם ארו מכאן
וארו מכאן. מעשה חושב ארו מכאן ונסר מכאן. עוד שם בנותניחא תנא משמיר
ואמיה רוקם מעשה חושב. לפיכך טרנוף אחד חושב מעשה אורג לפיכך שני פרנופים
נעמך

אגרה של אבת השבח

אחא פירק נא לו כמן גדול ונכירוסלמי דסקלים • והגילון הוא מעשה חקם בלו
צידוים • והפרכת היה לה ד' עמודים גראה לישסני עמודים העמודו נגר עובי
כבות לים צפון ודרום ושני עמודים באמצע באופן שהיה בין עמוד לעמוד ששם חמות
ושלש עם עובי חצי העמוד שבאמצע והגילון היה לו העמודים והיו ג' עמודים
באמצע באופן שהיה ב' חמות וחצי בין עמוד לעמוד עם עובי העמוד ועובי העמודים
האמצע של המסך של הפתח פ' ר"ס שהיה עובין חמתי חבל הארבעה עמודים של הפרוכת
לא מנאצי ביורה עובין והעברה נוצנת שלא היו כל כך עבים כרי שלא יקמו
כל כך מקום בקדש שלא של הגילון בהצר היו עמודים :

ועשית את המזבח עני ששם חמם חמות חודך וחמם חמות רכובע יהיה המזבח
ושלש חמות קמחתי • בקמת מזבח החינוך מחלוקת רכי והורה רכי ויוסי
רכי והורה סוכה רכרים ככתבן שהיה מרכוב חמם על חמם כגובה שלש חמות • ורכי
יוסי איבר נאמר כאן במזבח הנחשת רכובע ונאמר כאן במזבח הזהב רכובע אה להלן
בבבא פי שנים בארכו אף כאן פי שנים בארכו • נמצא לדעתו היה גובה עשר
חמות ומה אני מקיים ושלש חמות קומתו משפת הסוכה ולמעלה פירותיו כמן יורות •
גיעו עברות סנועל הרסן וקם כמן בסוף קדרה בל מ צכת רת ולו בית יד •

ויחלקתיו לקבל רם הוכחים • ומלכותיו כמן חונקליות כסופין ומכה בהם
בכשר ומחפכין כמן על בחלי המערכה שיתר שרפתן וכלשון חזל נגורות • ומשמותיו
בית קנול יש להם ליטול בהם בחלים מן המזבח החינוך ולשאת על מזבח הפנימי
לקצורת • ועשית לו מכבד כמן לבנוש עשוי חרין חרין כמן רשת ונתת אותם
תחת כרכוב המזבח מלואה ויתתה הרשת ערמני המזרחי • תרגום יונתן בן עוזיאל
ותתן יתה תחנות סוכבו מרכחח מלרע ותתי מנרתא על פלגת מרכחח ואין גפיל
גמארם ירוש עץ והגורסא אמיתית שריוך להיות גרמא וכך בפירוש כפ' ויקהל והוא
תתיכות של כמר או אש ודונק או גמרא דאשא מעלני מנחחא נפול עלינו קנול ולא
מתמי לארעא וכסבין יתיה כהניא מעלני קנול ומהררין יתיה על טרבסא גראם
מתרגום של יונתן שהמכנה לא היה מעם לפנתלי המזבח רכובע אלא הוה כמו המוכה
של סוכות עולמים אשם יסול עץ חו בחלת לא היה נוסל לשרץ אלא היה מקבל
המכנה והיה עשוי כמן רשת אלא יסול למטה לחרץ זה רבנתי מהתרגום אני חפנתה
ואני זלהה לא עשה כך בנין • שעשה המזבח מכבד רכובע לפתלי המזבח ונרין לומר
שלא ראה זה חת גווש של יונתן :

ב כרכוב המזבח הוא הסוכה שעשו למזבח חרין סוכבו כדפנו לפני והוא לסוף
שלש חמות של גבה מלמעלה למטה כרכבו האומר הא מה אני מקיים ונ'
חמות קומתו משפת סוכה ולאעלה אבל סוכה להלך הפרגים לא היה למזבח פחשת
אלא על רחשו לפנים מקדנותיו • וכך סגיננו כוכחים • איזא כרכוב בין קרן לקרן
לפנים מהם חמה של הילוך רגלי הכהנים שתי חמות כללו קרוים כרכב ודקדקו
עם והכתיב תחת כרכבו מלמאה למדנו שהכרכוב היה כדופנו ולכוס המכבד תחתיו
החיוך המתרין תריו הוו חר לפני וחד לכהנים • זה סכרוסן לפני היה ותחתיו הלכיש
המכבד והגערותו ער חצי המזבח והוא היה סמן לחצי גבהו להקדיל בין רשת
עליונים

אגרה מלאכת המשכן

עליונים לרמים תחתונים וכבדנו עשוי לחזכה כות עולמים דוגמת חוט הקרא
 כחמנו • וכנס שהיו עולים בו אע"פ שלא פראו הכתוב בענין זה כנר שמועזי כפ'
 מוכח ארמה תעשה לי לא תעלה במעלות חלא כנס חלקהיה לא כך סנינו במכילתא
 שמוכח ארמה הוא מוכח הנהגות בענינו שהיו ממלאין חללו ארמה בהציותן • רש"י סוף
 פ' תנוה את גגו זה היום לגג אבל מוכ' העולה לא היה לגג לא ממלאין חללו
 ארמ' בכל חציותן •

והכנס היה בדרומו של מבוא סוכרל מן המזבח מלא חוט השערה • ורגליו מגיעין עד
 אמה אמה לקלעי החצר שברגל ר' יוסי ובר' ר' יהוד' שאמ' דברים ככתבן ג'
 אמר קומתו לא היה אורך הכבש לא חמות כך מצאתי במשנה ג' מ' מ' • הרמב"ם פ'ג
 מהלכות תמידין ג' מערכות של אש עוסק בראש המזבח בכל יום • ראשונה היה מערכה
 גדולה שליה מקריבין התמיד • שנייה כזרה קטנה שממנה לוקחין אש במחתה להקטיר
 קטור' שכל יום • שלישי אש עליה כלום כי אש לקיום מצות האש שנא' אש תמיד תוקד כג'
 מערכה הגדולה מזרחיה וחצויה ימנה וערב' ר' חמו' סוחר לקרן דרנמי' ומערכה
 קדיש' קדיש' קדיש' • אחר ר' יהודה כ' כבשי' קטני' ונחין מן הכנס שבהם פונים לומר
 ולסובב ומזבילים מן המזב' במלא נימח שנא' סוכר' • אבא אמ' משום שנא' רבוע היה
 נעשית את חצר המשכן קלעים לחצר שם מסור • כנר ידעת שכל מקום שנא' שם מסור
 נרדף להיות חוטן כפול ששה עשויים במין קלעי שפינה נקבים מעשה קלעים
 ולא מעשה אורג מנוקבים ככברה :

עמדות עשרים וארבע עשרים נחשת • חמש אמות בין עמוד לעמוד • ארבעים
 יסבבים על הארץ והעמודים תקועים לתוכן •

וי היה עושה במין קונדריסין שקורין פאם ארכן ששה טפחי' ורוחבן ג' טפחה נחשת
 קטוע בו כאמנו וכורך ספת הקלע סביבו במתרי' כנר • כל עמוד ועמוד
 ותולה הקונדס רדף טבעו' כ' נקלי' סבעימר העשוי במין ויו ראו' זקוף למעל וראש א'
 מקוע כעמוד ורוחב הקלע היא קומת מקדשת החצר שהיה ה' חמות טבה וקומה ה' חמות •
 שחלוקת ר' יהודה ור' יוסי כ' קדיש' הקדיש' • ונגמורא דערובין פ"ה מפרס סודעת ה'
 יוצי' ס' וכה הקלעים טו' חמות כרי' שלא יבא הבקן עומד ועובר על המזבח
 וקעס רוחץ אותו והחרכתיב וקומה חמש אמות היא מספת מזבח ולמעלה • נר' יהודה
 פליג' וסוכר גובה הקלעים חמש אמות • והמזבח ג' חמות דברים ככתבן :

וחפוקיהם כסף רש' מקפץ היו העמודים בחוטי כסף סביב ואצ"י יודע אש על פני
 כולם ואש בראשם ואש באמצעם :

גרונב' חצר לשפת קדמה מורחה חצוי אמה • אמתן החמס' אמה לא היו פתוסי' כולו'
 לקלעי' לפי שם הפתח לא ס' אמה מצד זה וס' אמה מצד זה • נסאר רבא חלל
 הפתח כ' אמה והוא סבא ולסער החצר מסך כ' אמה • עמודיה' ג' פ' בין עמוד לעמוד עם עובי
 העמודי' בין עמוד סבראם רח' העמוד כמקצוע דרנמי' מזרחית עד עמוד הראשון שהוא
 מן הצלמה כמזבח ה' חמות וממנו לטבי' ה' אמת ומן הסני' לטבי' חמש אמות הרי טו'
 חמות לב' צף בדרומי' וס' ונו' לראשון מזרבה עמוד שער החצר ה' חמות וממנו לטבי' ה'
 חמות ועמנו לב' חמות חמות וממנו לרביעי' חמות חמות הרי עשרים לטבי' החצר :

אורה מלאכת המשכן

וב

למטה היא מרובע ושקוק בבית של זהב חקיקו מלמטה ומארבע רוחותיו ומפתח על
לאבנים סמות השבטים כתולדותם בנמצא כותב על הזורם ראובן ועל הישפה בנימן
וכותב בתולה למעלה יוראובן אברהם ינחן ויעקב וכותב למטה מכנימין סכטי ים
כרי סיהיו כל הארצות מעניירות סס ועומת על ארבע זווית של חסן ארבע טבעות
זהב ונותן כסתי טבעות של מעלה סרססן נחלה בהם סתי עבותות הזהב והם הנקראי
פרשרות ונותן כסתי טבעות שלמטה שהן כנגד הדדים סני פתלי תכלת עד כל נמצא
סחין הפרס בין פידום רש' לפידום כי אם סכתוב למעל מראובן כפסדה אברהם ונחן
ויעקב ולמטה מכנימין כוספה שכטי יה יסלח נזכר כרס' ואספר ססמך על מידוע:
ונתת אל חסן המשפס את האורים ואת התנאים. רס' הוא כתב פס העפורס
סגיה נותנו כתוך כפלי חסן שעל ודו הוא מאיר דכריו. וכבית סני היה
המאן סאי אספר לבהן להיות מאסר בגדים אכל אותו הסס לא היה בתוכו:

הרמכס פהן ומאלכות כלי עקדס. כבית סני עשו אורים ותמים כדי להקלס
סמונה בגדים. ואעלי סלא היו כסאלים בהן. ומכני מה לא היו סולס
ססני סלא היתה סס רוח הקדס וכך כסו סאינו סדבר ברנח הקדס ואין סכינה סורה
עליו אין כסאלים כו. כראה לרעתו סלא היה סס סוס מפורס נצון בתוכו ולא היה
תלוי הרבר כי אם ככהן סנתלכס ברנח הקדס ומכיס כחן ורוחה כו כמראה כביאה
כאותיות סכולטות מן החסן מכנגד סניו והכהן מסיכו עלה או לא תעלה וכדומה
כפי מה סרנאה כאתינת הכולטות. וכבית סני לא היה רוח הקדס. אכל אורים
ותנאים היו כמו בבית ראסון כענינא זה לסונו סס:

כנו רבנן כינד אותיות כראות רבו ונחן אחד כולטות ורים לקס אחד מנצרות.
כינד כולטו כזמן סאומרים לנ מן הסמים עלה כולט ע' סל יעקב למד סל לני
ס. סל יהודה והכהן קראן עלה וכזמן סאומרים לנ מן הסמים אל תעלה כולט א'
סל אב יהס ל' סל לני ת' סל כפתלו ע' סל יעקב ל' סל זכולן ה' סל יהודה והכהן קרא
סל תעלה' וכסכולטות אין כולטות כולן כסמת לא אות אחדות כרי סדע התיכס
כמת סהיא. ואין סאלין אלא ככהן סמדבר ברנח הקדס וסכינה סורה עליו:

כין מעשה כמעיל. ועסית את מעיל האפור כליל תכלת. רס' נקרא מעיל
האפור סחאפור כתון עליו לחגורה כולה תכלת חין מן אחד מעורכ
כו ועסית על סוליו רמוני תכלת וארנאן ענולים וחלולים היו כמין רמונים העסויס
כבית תרנגולת. ופעמיני זהב כתוכס סכיב. כין סני רמונים פעמין אחד רכוק
נתלוי כסולי המעיל. ורס' מעיל הוא כמין חלוקיין ככתנות סלס סהכתנות
סמוד לכסרו ומעיל קרוי חלוק העליון עכל.

הרמכס חולק עליו ואמר שהמעיל ים לנכסס סנח' וחוק ככנף מעילו וכך כתב
כפרוס התורה כפסוק ועסית את מעיל האפור סנרתו כזו סכרננוס סזין
לכבית ראס ומעילן מ' סני ער למטה ומכני אראסו כנך סיו ונאסל נוארו סגור
כפי המעיל וצ' סניו סני כנסיס מכסה כו ומגלה כרמונו כסן גלימא סחין לה בית
ראס סחלקי סתירה סל סניה מקמי ספה ולמטה. וכל סכורא' היה לנ תקס סתו
להוציא דיו לעבודה ולרעת הרמכס היה פמת מסני דריו עד למע ואין לו בית דיו

אזרח מלאכת המשק

¶ מעשה הצירוף כמין טם של זכר רחבו כ'אנבעות מרף מאוזן לאוזן על המות.
והאנבעת למעלה בגובה הראש והפעל היה כראש בין המנפסת וכן הציר
טמס מניחת פילין וכסני ראשי הציר וכאמנעו היו טמס פתילין כג' מקומות הללו.
אזר בפנים ואחר עמאן כנגדו וקושר ראשי הפתילין מאחורי העורף שלסתן וקפתיל
האמנעו קסוד עם ראש הכ וכולך על פני רוח הראש מלמעלה על המנפסת נמא
עשוי כמין קובץ ועל פתיל האמנעו אחר נהיה על המנפסת וקפתיל האמנעו מחזיק
סאינו כשם ונתקיימו כל המקראות. פתיל על הציר וציר על ספתלים ופתיל
על המנפסת מלמעלה והמנפסת בגובה הראש.

שוכה פרק א'וסכת כמה אשם. כתוב עליו סני פיטין יה מלמעלה וקדש ל'מלמטה
ח'ה'לעזר בר יוסף אני ראיתיו ברומי וכתוב עליו קדש ל'ה כשיטה אחת.

¶ הרמב"ם פרק ט' כיצד מעשה הציר עושה טם של זקב רחב סתי אנבעות
ומקף מאוזן לאוזן וכותב עליו סני פיטין קדש ל'ה קדש מלמטה ל'ה
מלמעלה ופעמים כתבוהו כשיטה אחת והאמתיות כוללות בפניו: ופתיל תכלת
ל'טה מאוזן נכנס מנקב לנקב כדי שיהא נקשר כפתיל כנגד העורף. נראה שדעתו
כדעת הרמב"ם בפירוט התורה שלא היה כציר כי אם חוט אחר של תכלת
וכן קושר הציר כנגד העורף:

הרמב"ם פרק ח' מהלכות כליו המקדש. כגדו בהונה שלם מיניו. כגדו כהן הדין
כגדו זקב. וכגדו לכן. כגדו כהן הדין הם ארבעה כלים. כתונת.
מכנסים ומגבעות ואכנע. וארבעתן של פסתים לבנים נחום כפול טמס. והאכנע
לכד הקום כגדו. כחולין פרק י' ארף קלח מסמח לפירסו סים מאן דסבר לאכנע של
כהן הדין כלול של כהן היה. כגדו זקב הן כגדו כהן גדול וסם סמונה כלים הארבעה
של כהן הדין ומעיל. ואשור. וחטן וציר. ואכנעו של כהן גדול מעשה רקס ואינו
רופה כמעטוי לאכנע כהן הדין. ומנפסת האזורה באהרן היא המגבעות האמורה
בבניו לא שבהן גדול זונף נה כמיו סלנפך על השכר כצוור שכעבר הרף סכתוב עליו
מנפסת: וכניו זונפין בה ככובע כצוור קסני סכעבר הרף סכתוב בה מגבעות
ולפיכך תקרא מגבעות:

כגדו לכן הם ארבע כלים שמעמם כהן גדול ביום הכפורים כתונת ומכנסים ואכנע
ומנפסת וארבעתן לבנים ומאטן כפול טמס וכן הפסתן לכדו הן:
צוור מעשה הכהדים. הכתונת כין של כהן גדול כין של הדין מסכבות היתה שיש
בתים בתים בארית טס כמו בית הכנסות ובית יד שלה נארב בפני עמנו ומחברין
אותו עם גוף הכתונת בתפירה ואורד הכתונת ער למעלה מן העקב ואורד בית יד
שלה ער פסירו ורוחבו כרוחב היד:

המכנסים כין של כהן גדול כין הדין הם מעתנים ער וירוכים סהוא למעלה מן השכר
קדוב מן הלכ ער סוף הירך סהוא הארכובה וסנזים ים להב ואין להם לא
בית מרד ולא בית הצרנה לא מוקפין המוכים סנזים פירם העורד כערך סנזים של
סנזות הים ים לו סנזות למעל נלמטה וסכניסין באוחו ככז חוט של מסיחה וכסנזות
כו מעות סונזיהו ואין כרדך לקשרו אלא מורה למתני סחוט נהג מתקשר מאליו וכ'ו
המנפסת

אגרת מלאכת הטיבון

יא

המנצחת של כהן גדול או של כהן הדיוט ארכה ששה עשר אמות ורש' פירש המנצחת
וקאמבעות הכל דבר אחד כמין כוכב וזה לשונו מנצחת כמין כיפת כוכב

מקורין מקוריה שהרי במקום אחד קורא להם מגבעות ומתרגמין כוכבים ונדרים
כמה שמה אבל כיפה של נמר ספירדמי פרש' כיפה של נמר כוכב שתחת השכבה:

והרמזין חולק עליו ואמר שאינו כן סמרי אמרו שהמנצחת ארכו ששה עשר אמה והרי
הוא כעין צניף מצוקף בו את הראש מגלגל וחוזר ומגלגל ומחזיר סביב ראשו

כפל על כפל ומנצחת של כהן גדול אינה קרויה מנצחת בשום מקום אבל ככהן הדיוט
אמר הכתוב מגבעות ואף היא מנצחת אלא שהיא קושר בו כל ראשו ומעלה הכפלים עליו

כעין מגבעות שהיא כוכב עכל ויש להרמזין סמך להלוק על רש' ור' בעלי התוספות
שבי' שאין הפרש בין מנצחת למגבעות למה לא נמצא בפסוק גבי כהן גדול בשום מקום

לשון מגבעות כי אם מנצחת לכדי ובספר מדרשי הגדה שהוכח מעדן נמצא בפ' תרומה
מנצחת של לבן וכהן הדיוט ארכן שש עשרה אמה גם הראב"ד והרמב"ן מורים:

מנצחת לרעת רש' הוא כמין כוכב והרמב"ם והראב"ד והרמב"ן גולקים עליו ואמר
הרמב"ם שהוא ארכו ששה עשר אמה וצונף' כו כריכות זה על זה והפרש שבין

מנצחת כהן גדול להדיוט הוא שהדיוט קושר בו כל ראשו ומעלה הכפלים עליו כעין
כוכב מה שאין בהן מנצחת אלא במעט כפל על כפל וכן דעת הרמב"ם והיה הכנייה

בגובה הראש כנגד המוח האצטעזי ועכפה בו כל הראש ואחוריו וקניא הניץ במחור
ומעט שער קיה נראה בין המנצחת והניץ שבו מניח תפילין אבל מאזן לשון ונאחוריו

בנגד כל העורף קיה המנצחת והפתיל שנקשר בו הניץ יבא עליה וקיה הפתיל על
המנצחת לאחוריו אוניו כנגד העורף א מול פני המנצחת וקיה הניץ וקיה על מנח ארון

כנגד המנצחת בפניו עד כאן לשון הרמב"ן:
והאכנא דחבו כמו שלם אצבעת וארכו שנים ושלשים אמה מקפנו ואחוריו כרך על
גבו כרך וכתביו בהונה כולן אין עוסין אותן מעט מחט אלא מעט

אורב שנאמר מעטה אורג וירושלמי דיומא אמר ר' לני אכנא פתים ושלשים אמה היה ארכו והיה מעקמג
לכאן ולכאן:

פרק מ' בגדי כהונה מנות שהיו חרטים באים ומשולשלים שאל' לכבוד ולתפארת היו
משושטטין או מקורעין או ארוכות יותר מעורתי או קצרי פמאת עמרתו ועבד

עבודתו פסולה היו מסוּמָקִים או שהיו ארוכות ושלמקן באכנא עד שנעשו כמדתו ועבד
עבודתו כסירה ואם נעשו נוֹאִים אין מלכבים אותן חלה מניחין לפתילות וכתביו כהן

גדול שכלו גונזין אותן וכתביו לבן שעובד בהם כיום הגוס אינו עובר בהם פעם שניש
לעולם אלא בגונזין במקום שיפשוט אותם שנאמר והניחם סם ואסורין בהנאה

מכנסי בהנים קיימים שכלו ואכניי' הם היו עוסין פתילות מהן כשמחת בית השואבה
ובתנות בהנים הדיוטים שכלו היו עוסין מהן פתילות למנוחת תמיד:

הרמב"ם פרקי ביוז סדר לכיפת הכהנים לנפש המכנסים תחלה וחוגר את המכנסים
למעלה מאחוריו מעל מותניו ואח"כ לנפש הבתונת ואח"כ חוגר האכנא
כנגד אגיל ידיו ומקישו כרך על כרך עד שגומר וקושר ואח"כ צונף מנצחת כמין

אגרת פלאכת העצבן

כוכב . כהן גדול אשר שאגר באבנט לנכס המעיל ועל המעיל האסוד והאשן ומוגלה
בכפת האסוד . וחכב זנוף במנפת . וקושר הזין למעלה מן המנפת ושערנו היה
נראה בין זין למנפת ושם היה מניח תפילין :

יך ועצית כיור נחופת וכנו נחופת לרחצה רש' כיור כמין דגד גדולה ולכה דריש
המריקוס בפייה מים . וכנו מושב מתוקן לכיור . כתרגומו בסוסיא :
זכחיש כיור קירוש ירוש ורגלים מניח ירו הימנית על רגלו הימנית יודו השמאלית
על רגלו השמאלית ומקדם :

תנו רבנן מזבח של משה ומזבח של עולמים ושעתיד ליעשות כולן עשר אמות גובה
כל אחד ואחד מהן . וזה שכתוב בתורה שלש אמות קומתו מקום המערכה
בלבד . ומזבח שעשו בני הגולה וכן העתיד להיבנות מרת ארבע ורחבן שלשים ושתים
אמות על שלשים ושתים אמות . עשר אמות של גובה המזבח מהן באמת בת המשה
טפחים ומתקבצות בת ששה טפחים . היסוד והקרנות באמה בת המשה טפחים והשאר
באמה בת ששה טפחים . נמצא גובה כל המזבח כ' טפחים . ורוחב של המערכה כ"ד
על כ"ד אמות . והגו שפאר והארואל שתיים אורך בסתיים עשרה רחב רבוע על ארבעת
רבעי . ואמה סביב להילוך הבהנים ואמה לקרנות הרי שמונה ועשרים אמות כריבוע
זאת שפאר והעזרה ארבעה עשרה אורך בארבע עשרה רוחב אל ארבעת רבעיה .
פירוש מאמצע המזבח י"ד אמות למזרח וכן למערב וכן לצפון וכן לדרום הרי כ"ח על
כ"ח כשתירו ד' אמות אמה כנום בסוף הסוכב ואמה כנום בסוף היסוד שתיים מכלן
ושתים מכלן הרי שתיים ושלשים אמה . וכן הוא חומר והגבול סביב אותה חצי האמה
והחץ לה' אמה סביב וכי חצי אמה כנום והלא ה' טפחים אל מקום אמה שלסוכב לאמה
של יסוד שהן של ה' חמשה טפחים חשבן הכתוב באמת וחצי בקירוב . נמצא מדרגו כ"ה היה
עלה המשה טפחים וכנום חמשה טפחים זהו יסוד . נמצא רוחב שלשים אמה ושני
טפחים על רחב שלשים אמה ושני טפחים . עלה שלשים טפח וכנום חמשה
טפחים זהו סוכב נמצא רחבו שמונה ועשרים אמות וארבעה טפחים על שמונה ועשרים
אמה ו' טפחים . ומקום הקרנות אמה מזה ואמה מזה . ומקום רגלי הכבשים אמה סביב
נמצא מקום המערכה ארבע ועשרים אמה וארבעה טפחים על כ"ד אמות וד' טפחים .
גובה כל קרן וקרן חמשה טפחים . וריבוע כל קרן וקרן אמה על אמה וכולן חלולין .
נמצא חצי גובה המזבח כששה טפחים מפיף הסוכב ולמטה וחוט של פקדו היה חגור
באמצע המזבח להכדיל בין דמוס עליונים לדרום התחתונים :

היסוד היה מקיף מסלם רוחות . אלל קרן דרומית מורחית לה היה לוי יסוד .
ובקרן מערבית דרומית היו שני נקבים כמין שני מאפיין דקין והן ענקי אש
שיתן סדרמים יורדים בהן והן מתערבין באמה ויורדין לנחל קדרון :
טפחים דף לכ רש' שירי דס חמנות הכניסות כששכין על יסוד מערבי של מזבח
החיצון ושירי דס חמנות הכניסות הנשכין על יסוד דרומי יונאין מן היסוד
לרצפה דרך שני נקבים קטנים ושת ערבין באמה סילון שהיה עובר בעזרה :
וככש היה לדרומו של מזבח ארכו שלשים ושתים על רוחב שש עשרה אמה
וגובה הכבש תשע אמות פחות שתות עד מקום המערכה . שני ככשים
קטנים

אגרת מלאכת המשכן

יד

קצתים וצארים וצננו שבהן פונק לישור ולסובב ומוכר לין מן המזבח כאלוה ניוא :
מערכה גדולה נזרחה וחונתה מרחתה . נבדה מערכה שניה ארבע אמות פמוה
לקרן מערכת רדומית ליטול ממנה גמלים לקצרת . מערכה

טליתית לקיום האם :

תוספתא דזכחיש אמה על אמה ורכונה היתה נקראת וחלון היה במערכה של ככש
שסס זורקין פסולי חטאת העוף עד שתעובר נורתה ותנא לבית הסריפה :
הראש בסירוש האמנה פרק ג' אמרות וול' היתה בככש גממה גממה טמטלכין כג

פסולי חטאת העוף :

פזים דף ל' ד' כל סעה . ר' ישעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אמר לול קטן הים
בין ככש לזוכח במערכו של ככש שסס היו זורקים פסולי חטאת העוף .

נפרש רמ' לול קטן במין גממה חלולה עפויה בבנין הרשפה . בין ככש למזבח כלומר
הקרן אית פמוד למזבח . במערכו של ככש אכל ספת מערכות של ככש . משמע
שהלול היה ברשפה למטה בקרקע ולא בככש עצמה :

שני חזירו עזים פיר' הראש בספלים פרק נ' כל אחת אמה ארכו ועובו דומה
לארכו כדרך הקט :

פרומכס פיר' חמה למכת כלי מקדש . כל מקום שנה' בתורה שם או בר הוא הפסחית
והוא הכוץ . נתכלת האזור בכל מקום הוא הנמר הנכבוע בעצם סמים
שהוא פתוח טן המזל הארבעה הוא הנמר הנכבוע הרום . ותולעת שני הוא
הנמר הנכבוע כתולעת .

זאר לר' חסוב על הארבעה וזה לשונו אמר חברה לי נראה ארבעה ארבע עשני מנין
או משלשה נבעונון על כן בקרא ארבעה ע"כ :

כל מקום שנאמר בתורה שש או שש משור נידך סיהיה הוא ככול שמה ומקום שנה'
בר אש היה הוא אחר לכדו כסר ומצוה מן המוכחר סיהיה ככול שמה . ומקום
שנאמר שומשור כלבר נידך סיהיה חוט ככול ח' :

של מקום שנאמר בתורה מעטה דוקס שתהיה הנורה הנעשית כארוב נראית
עזר אחר בפני הארוב לבר . ומעטה חוטב הוא שתהיה הנורה נראית משני
במין פנים ואחור ע"כ בי גאוי :

פתנולנת המחבר כפיות כי בתחילת מלכותי זאת היה בדעתי לזייר נורה בתוך
נורת מלאכת המשכן הלאה : איש על דבנו באותות דהיינו בענין

הארון לעשות ציור הארון במקומו כמו כן יתר הבנים . והתחלתי בהסתדלות נסרן
לתת לאומנים לעשות אלני הצורים כעט ברזל ועופרת ולא עלה בידו מאומה כי
המלאכה היתה כבדה ונחש להיות שחן האומנים בקחיס כל כך בעזר האמת בואת
שמלכה ישאר ע"כ אמרתי ונמרתי נד עתי להסלים מקי כפעלי זאת בלי ציורים ומרו
עובדי לויני ויאה אשלם כונתי בעזרת האל ביתר סרת ויזר עוז . ויבא הכל בסוף

הנורה מלזה דרך א ב' ה' יעזרני על דבר כבוד סמא יודרכני כמעגלי פיר'
מידם קל מקרה נגה לחאר : לחרן הקדושה . ולראו תבנית אפרית
ציון וירושלם ו גס כל ישראל שכיני :

ובלג

ואלו אפני הצוירים אשר בשלהי היריעה יהיו באים בעזרו

א	הארון והלוחות והספר תורה	י	רמות הקרשים ואלוניים
ב	והעמודי היי קיימי לרע' ר' מאיר זל	יא	הקלעים עשויים כמין קונרפין וכן
ג	הארון והלוחות וס'ת : והעמודים	יב	רמות סגור המסכן וכל כליה
ד	היי קיימי לרעת ר' יהודה זל	יג	האפור : והשכ האפור : וכתפות האפור : והאפצנות
ה	רמות הארון וס'ת : והכרס וצננת	יד	רמות החושן והעשכנות והטרפרות
ו	האן נחמה אהרן	יז	והטבעו והיכ סגור ל'כ סכטוי זסרל
ז	הכרס של המנורה	יח	רמות העל והפעמוני : והרומוני
ח	הכרס	יט	רמות ענפת ונץ קאהב לרעת רשו' וכהסלר
ט	המנורה לרעת הרמכ' זל	יך	וזה לרשת הרמכ'ס והרמכין
י	המנורה לרעת רשו'	יך	רמות הכיור וכנו
יא	רמות הזכח ונ'ן המערכ והקרנו		

ובזה נשלם כל המלאכה והצוירים תהלה

לאר שזכן מעונים :

